

10

Tolaik Antonijas ielu dēvē Leona Paegles vārdā, un vienīgi pie Rīgas dažādu gadu hameloniskajiem rātskungiem varētu meklēt izskaidrojumu tam, kālab mūsu dzejniekam par politiskajām simpātijām tika atriebts tik bargi, ka viņa devums latvju dzidrajai sirdsapziņai šķita zaimojošāks nekā mītiskās Antonijas ieguldījums Latvijas vēsturē. Bet – pie ratiem rūgtenos ņurdus!

Dzeltenīgā māja, kuras komunālā dzīvokļa viesistabu apdzīvo mūsu piecu cilvēku ģimene, ir pirmā akadēmiski izglītotā latviešu arhitekta J. F. Baumaņa eklektikas stila paraugs. Mājpriekšu bagātina neliels zemes pleķītis visas fasādes garumā – tas apjozts ar dzelzs sētiņu. Padomju varas estētikas bauslība to atstājusi bez neviena krūma, nevienas puķes. Plika melnzeme, kas nama bērnu vecākiem šķiet gatavā elles kūts dzeltenu smiltiņu vietā, taču bērni nešķiro pēc krāsām. Ne cilvēkus, ne karogus,

ne spēļu laukumus. Tāpēc arī dažus dzīves gadus tie mēdz būt laimīgi, un nezināšana viņus atšķirībā no pieaugušajiem un laimīgā kārtā tomēr atbrīvo no atbildības.

Labāk putināt melnzemi, nomūrēties līdz ausīm, rakņāties, būvēt ejas līdz pagrabu logiem nekā vilkties līdz mammai uz gaļas veikala rindu, kas mūsmājai pa diagonāli – pašā Kirova un Paegles ielas stūrī. Retajās reizēs, kad stāvēt rindā iet tēvs, es dodos līdz, jo dabūnu dzirdēt, ka veikala vadītājs ir Krievijas cara slepkava. To visi zina, bet, vienalga, katrreiz, kad tēvs to atgādina, noskrien tāda kā svaigi lauza lāsteka pa muguru. Reizēm asiņainais priekšnieks grozās arī veikala telpā, smaida, nekāds briesmonis vis neizskatās – stērželēta baltas drēbes tūta galvā tāpat kā pārdevējām un vaigi kā šķiņķi. Bet Dievs ar tiem cariem!

Kad ar tēvu kopā sanāk garantēti ilgāks laiks kā še, veikalā, es uzņemu savu dīcamo dziesmu. Par mazu, mazu sunīti. Tik mazu, ka neviens kaimiņš to nepamanīs. Par pundurpapasgailīti. Seši rubļi. Nujā, vajag divus,

lai nenomirst skumjās. Divpadsmit. Būris – savi divdesmit.
Trīsdesmit divi rubļi!!! Nu, lūdzu! Tēvs nopūšas, ka nemaz tik
švaka galva uz rēķiniem man neesot, kā es skolā izliekoties.
Nevar, meitiņ. Viens – tā ir nauda, mamma kliegs. Cik grāmatu
par to var nopirkt! Bet otrs – visi kaimiņi jau atļauju nedos.
Un putni nebrīvē smirdot. Bet resnajam Graudiņam tēvs nemaz
neprasīs, tas ir maita un varas pakalpiņš pēdīgais.

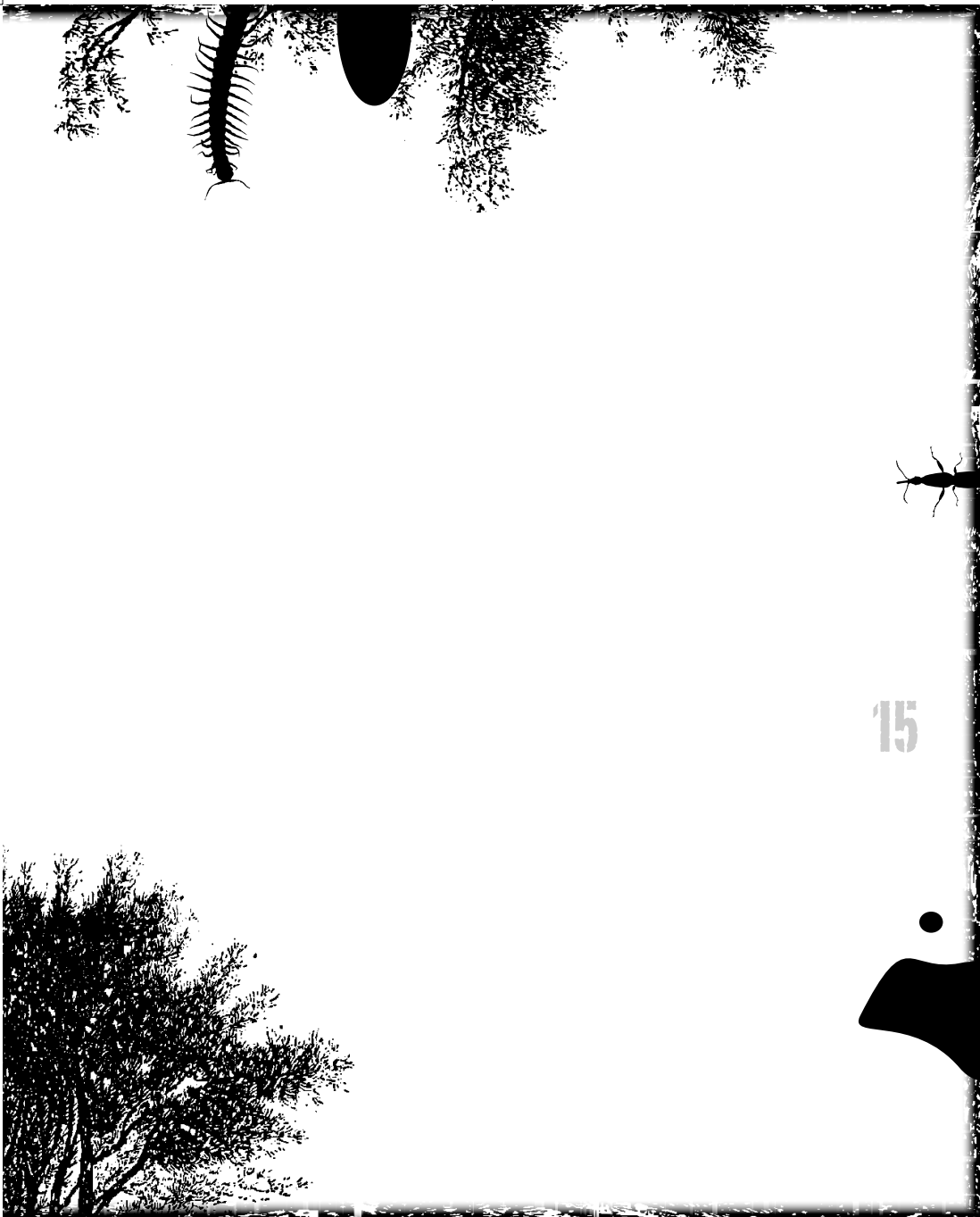
Neko darīt. Pret pavasari tēvs sanaglo kastīti manam
mājas izmēģinājumu lauciņam. Atnes ar visu zemi, es lieku
uz palodzes, spraužu sīpolu, iesēju dažus redīsus un salātus.
Centībā regulāri pārleju. Un tomēr – garlaicīgi. Un tas nav tas.

Mammai ir sīkumu lādīte no sudrabaina bleķa – tur glabājas
Annas Brigaderes dzintara krelles, mežģiņu apkaklītes,
tamborētas linu krādziņas un Latvijas laika pieclatnieki.
Uz vāciņa – trīs sarkanās neļķes. Nozūmēju štruntus
rakstāmgaldā un ar visu kasti eju laukā. Turpat melnajā dārzā
bez augiem.

Druscīt zemes apakšā, un tad pa virsu visu ķērienu – stundas laikā sagūstītas savas desmit sliekas. Dažas ir itin glītas – koši sārtas kā gaļas veikala pārdevēju lūpas, citas bālākas un ar tādiem kā jostas riņķiem uz vidukļa. Tad uzkaisu vēl druscīt zemes pa virsu, lai šīs jūtas mājīgāk. Kad iešu uz Komunāru parku, atnesīšu kādu zāles kumšķīti. Nu man ir pašai savi mājdzīvnieki. Protams, ne jau tādi, par kuriem tiku sapņojusi, bet lielie vienā gabalā runā, ka jāiemācoties dzīvot ar to, kas ir.

Kad mamma pošas uz ciemiem pie Alises tantes, viņa, meklējot dzintara krelles, uzraujas uz sliekām. Protams, pie visa vainīgs tēvs. Nekavējoties un bez žēlastības kastes saturs tiek izpurināts pa arkveida logu melnajā mājpriekšā. Nekad vairs, saprati?! Vismaz ar tārpiem mēs kopā nedzīvosim.

Remdinājumam vecāki pagarina man abonementu uz žurnālu “Junij naturalist”. Nelietīga sazvērestība. Viņi zina, ka ar krievu valodu man ne iet, ne es mācos, bet žurnālā lauzīšos ar visām četrām. Šie abi būs nošāvuši veselus divus zaķus, kamēr man pat slieka nav atvēlēta.

15